

Л.М.Корнієнко

Л.М.Корниенко

Л.М.Korniienko

Сумський національний аграрний університет

Сумский национальный аграрный университет

Sumy National Agrarian University

Основні принципи і функції контролю знань студентів.

Основные принципы и функции контроля знаний студентов.

Main principles and functions of Students'knowledge control.

Анотація. У статті розглядаються питання контролю знань студентів, оцінювання знань студентів при вивченні Іноземних мов, його основні принципи і функції

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы контроля знаний студентов, основные принципы и функции контроля знаний студентов при изучении иностранных языков, его основные функции и принципы.

Summary. In the paper the main tasks of the assessment are considered, its main functions and principles have been defined. The author stresses that testing is an effective means of assessment in teaching a foreign language.

Ключові слова: контроль знань студентів, знання, навички, уміння студентів, навчальна діяльність, функції оцінювання, контроль, тестування, активізація самостійної роботи.

Ключевые слова: контроль знаний студентов, оценивание знаний, знания, навыки студентов, умения, функции оценивания, контроль, тестирование, активизация самостоятельной работы.

Key words: students'knowledge control, assessment, foreign languages teaching system, evaluate, assessment functions, control, teaching and development, improving of individual work.

Контроль знань студентів є складовою частиною процесу навчання. Правильно поставлений контроль навчальної діяльності дозволяє викладачу належним чином оцінити знання, уміння, навички студентів, вчасно надати необхідну допомогу і добиватися поставлених цілей навчання. Усе це в сукупності створює сприятливі умови для розвитку

пізнавальних здібностей учнів і активізації їхньої самостійної роботи на заняттях.

Роль і сутність контролю знань учнів розкривається в багатьох педагогічних працях М.О.Сорокіна, Я.А.Коменського, А.В.Дистервега, Н.І.Пирогова, К.Д.Ушинського та інших. Поняття «контроль знань» значно ширше, а ніж поняття «перевірка». Перевірка знань вживається у вузькому значенні як методичний прийом у зв'язку з оцінкою результатів того чи іншого завдання, їй більше властиві навчальні функції. Контроль знань, як правило, спрямований на виявлення рівня засвоєння учнями вже вивченого матеріалу, проводиться здебільшого вчителем.

Основні принципи контролю знань учнів — об'єктивність, систематичність і своєчасність, цілеспрямованість, тематичність. Принцип об'єктивності і систематичності розглядається у працях Є.І.Перовського. Об'єктивність — це правильне визначення знань, умінь і навичок учнів і оцінка цих знань. Тільки об'єктивна оцінка дає учням глибоке моральне задоволення та є дієвим стимулюючим фактором у навчанні, має велике виховне значення. Систематичність, як принцип контролю полягає в регулярному виявленні знань, умінь і навичок, органічно поєднуючись, з навчальним процесом та впливаючи на його хід (під своєчасністю контролю розуміємо рівномірність та його визначена частота в межах окремого уроку і всієї теми). Цілеспрямованість встановлює визначений підхід до добору матеріалу, який підлягає перевірці, згідно з вибором форм і методів перевірки та оцінювання знань, результатами навчання, врахуванням індивідуальних особливостей учнів. Принцип тематичності контролю забезпечується під час перевірки знань основних понять кожної теми, які мають бути глибше засвоєні учнями. Учень засвоює не безперервним потоком, а визначеними дозами, які повинні бути ним осмислені після активного сприйняття, а потім систематизовані у його пам'яті. Якість запам'ятовування залежить від

визначеної кількості повторення засвоєного матеріалу та його практичного застосування.

Виділяють наступні функції контролю: діагностичну, навчальну, виховну, розвиваючу, стимулюючу. Діагностична функція перевірки навчальних досягнень учнів полягає у тому, що через визначену систему завдань вчитель визначає можливості подальшого просування кожного учня. Діагностується ефективність методів і прийомів навчання, використаних ним. Навчальна функція направлена на вироблення таких завдань для учня, які сприяють узагальненню, поглибленню і систематизації знань, розвитку логічного мислення учнів у навчанні. Перевірка використовується для повторення, уточнення знань, підготовки учнів до сприйняття нового матеріалу таким чином, щоб вона виконувала навчальну функцію. Виховна функція контролю і перевірки виявляється в методиці проведення вчителем, у наступному коментуванні й оцінюванні робіт. Істотне значення для здійснення виховної функції перевірки має спрямування її на розвиток інтелектуальних здібностей.

Розвивальна функція також тісно пов'язана з іншими функціями контролю. У літературі неодноразово стверджувалася думка про те, що розумовий розвиток учнів забезпечується спеціальними методами— проблемними, пошуковими, дослідницькими. Але більшість психологів і дидактів вважають, що розвивальну функцію використовують в усіх видах контролю (попередній, поточний, тематичний, підсумковий).

Контролююча функція передбачає встановлення рівня навчальних досягнень окремих учнів і класу в цілому; вона дає вчителю змогу судити про якість засвоєння теми, своєчасно планувати коригуючу роботу й методику вивчення наступного матеріалу. Психолог Б.Г.Ананьєв виділив орієнтуючу і стимулюючу функції. Орієнтуюча впливає на розумову роботу, сприяє усвідомленню учнем процесу цієї роботи і розумінню власних знань. Стимулююча впливає на вольову сферу через переживання успіху чи невдачі.

Систематичний підхід до аналізу і досліджень контролю за оцінюванням результатів навчальних досягнень дозволяє визначити взаємозв'язок функцій управлінського циклу: планування, регулювання (своєчасність) і координація, контроль, оцінка і стимулювання. Оцінка і стимулювання — тісно взаємопов'язані і складають управлінський цикл. У цьому циклі планування є вихідною функцією. Тому дуже важливо визначити об'єкти контролю організаційної діяльності, які саме і обумовлюють навчальний процес — учитель і учні. Отже, цілісне дослідження проблеми контролю і перевірки та оцінки результатів навчання під час вивчення навчальних предметів неможливе без дослідження його взаємозв'язків з функціями планування і управління.

Таким чином, систематичний контроль знань і умінь учнів – одна з основних умов підвищення якості навчання. Викладачу у своїй роботі слід використовувати не тільки загальноприйняті форми контролю (самостійна і контрольна роботи, усне опитування, але і систематично винаходити, упроваджувати свої засоби. Уміле володіння викладачем різними формами контролю знань і умінь сприяє підвищенню зацікавленості студентів у вивченні предмета, попереджає відставання, забезпечує активну роботу кожного студента. Контроль повинен бути навчальним, під час якого розкриваються індивідуальні особливості студентів, підвищується рівень підготовки до заняття, що дозволяє вчасно усувати недоліки і пробіли в знаннях студентів.